

Rarița MIHAIL (coord.)*
Claudia OPRIȘAN⁺

FENOMENUL SĂRĂCIEI ȘI IMPLICAȚIILE ASUPRA PARTICIPĂRII POLITICE: PERCEPȚII ȘI ATITUDINI

Abstract

Poverty and its consequences over political practice: perception and attitude

During the last two decades, a number of studies and projects were carried out in Romania, regarding the reduction of poverty, without any viable results however. This fact led to a decrease in the population's trust in the country's institutions, in Romanian politicians, a matter that also reflects, in our opinion, the low attendance on electoral vote of romanians. In this study, we want to show how much poverty influences the political involvement of citizens in Galați, especially their vote attendance and their presence at the 2016 and 2017 riots.

Keywords: voting system, poverty, political involvement, riots

Introducere

Sărăcia reprezintă o problemă majoră care continuă să afecteze un număr foarte mare de persoane la nivel global. Acest fenomen constituie o problemă serioasă și în țara noastră. Sărăcia ca problemă socială afectează atât cultura, cât și dezvoltarea societății. Ca atare, limitarea accesului la educație din cauza sărăciei face ca nivelul de cultură politică al cetățenilor să fie scăzut.

La 28 de ani de la căderea comunismului, constatăm o diminuare a nivelului participării politice a cetățenilor României, situație favorizată de diminuarea sentimentului datoriei civice, neîncrederea în politicieni, sentimentul excluziunii politice, dezinteresul pentru politică, perceperea politicii ca fiind irelevantă pentru viața oamenilor, sentimentul de neputință și ineficacitate politică a cetățenilor, diminuarea așteptărilor față de soluțiile oferite de sfera politică și totodată scăderea exigențelor față de clasa politică.

* Conf. univ. dr., Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați

⁺ Student, Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați

Contextul socio-economic și politic al comportamentului politic pe care îl au cetățenii români, după 1989, a fost marcat de dificultăți economice, pierderea locurilor de muncă, scăderea nivelului de trai, incertitudinile sau riscurile legate de viața de zi cu zi etc. Toate acestea au fost asociate cu o scădere a încrederii în noile instituții democratice și în actorii politici.

Motivația de a cerceta această temă are în vedere mai multe aspecte. În primul rând, în decursul anilor s-au realizat tot felul de studii și de proiecte în vederea diminuării numărului de persoane cu o situație financiară precară, însă nu s-au găsit soluții viabile. Acest lucru a dus la scăderea încrederii populației în instituțiile statului, în politicienii din România, lucru care se evidențiază, după părerea noastră, în participarea scăzută la vot a românilor. În al doilea rând, prin această cercetare, urmărim să aflăm dacă sărăcia este unul dintre motivele principale pentru care cetățenii români participă într-un număr redus la viața politică din România, mai ales în ceea ce privește prezența lor la vot. Ca preambul la atingerea acestor obiective de cercetare, vom încerca să clarificăm conceptele utilizate în acest studiu.

Delimitări conceptuale

Conceptul de sărăcie pare dificil de definit și greu de înțeles. Alegerea modalităților de măsurare a sărăciei trebuie să pornească de la definiția acesteia. Din păcate, în literatura de specialitate nu există unanimitate în ceea ce privește acest aspect, termenul fiind ambiguu sau insuficient definit. Nu există o metodă directă pentru identificarea persoanelor sărace, care să derive dintr-o accepțiune universală a termenului de sărăcie. De aceea, studiile asupra sărăciei încep, de regulă, cu prezentarea criteriilor avute în vedere la definirea acesteia și chiar a diferitelor metode de determinare a indicatorilor prin care se concretizează criteriile respective.

Definițiile utilizate pe plan internațional asociază necesitățile unui individ cu indicatorul bunăstării. Drept urmare, în fiecare societate există un nivel minim de bunăstare economică, stabilit după standardele acelei societăți. Dacă una sau mai multe persoane din acea societate nu ating acel nivel minim de bunăstare, se consideră că în acea societate există sărăcie.

Definiția adoptată de Oficiul Statistic al Comunității Europene, definește sărăcii ca fiind „persoanele, familiile și grupurile de persoane ale căror resurse (materiale, culturale și sociale) sunt atât de limitate încât le exclud de la un nivel de viață minim acceptabil în statele în care trăiesc” (*apud Wagner et al.*, 1998, pp. 24-26). Această formulare definește sărăcia în termenii absenței resurselor. Astfel, săracă este considerată persoana

(familia sau grupul) care are un nivel al bunăstării situat sub un anumit prag. Este limpede, deci, că definirea sărăciei se face prin raportare la bunăstare.

În literatura științifică din ultimele secole, în special, din domeniul științelor sociale, au fost emise mai multe teorii cu privire la cauzalitatea sărăciei în societatea umană, condițiile de reducere sau de eliminare a ei, începând cu explicațiile ce puneau accent pe individ ca fiind singurul vinovat de starea în care se află, evoluând spre teoriile potrivit cărora sistemul social însuși creează stări de sărăcie. Cele mai semnificative teorii centrate pe problematica sărăciei sunt: teoria morală, teoria culturii sărăciei, teoria structurală social-economică și teoria statului bunăstării (Milicenco, 2014, pp. 33-35).

De asemenea, în studiile de specialitate au fost identificați mai mulți factori cauzali ai sărăciei din România: factori demografici, de ocupare, de venituri și cheltuieli, de locuire, patrimoniu și proprietăți, de educație și sănătate, de rețele sociale și factori comunitari. Dintre factorii menționați, ocuparea și educația au un rol determinant în generarea sărăciei. Ceea ce înseamnă că riscul unei familii de a cădea în sărăcie este cu atât mai mare cu cât are mai mulți membri neocupați. De asemenea, lipsa de educație a cât mai multor membri ai gospodăriei, celelalte condiții fiind egale, crește riscul acesteia de a fi în sărăcie. Aceste aspecte sunt valabile atât pentru sărăcia de consum, cât și pentru sărăcia extremă, multidimensională (Paraschiv, 2008, pp. 431-433).

În studiul realizat de Adela Șerban (2016) în cadrul Institutului de Sociologie al Academiei Române, intitulat *Sărăcia în mediul rural – cauze și soluții*, ruralul românesc de astăzi este prezentat ca fiind un spațiu social marginalizat economic, în mare măsură deconectat de la circuitele economiei naționale și regionale; vulnerabilizat prin permanentizarea unui transfer inegal și inechitabil de bunuri și de valoare cu industriile și serviciile urbane; sărăcit de infrastructura instituțională și socială, neavantajos pentru resursa umană calificată.

Într-o anchetă sociologică realizată în anul 2013 de către Institutul de Cercetare a Calității Vieții au fost supuse evaluării publice – dacă oamenii au sau nu nevoie – bunuri, servicii și activități esențiale pentru un trai decent, conform standardelor sociale, în societatea românească actuală. Concluziile au fost că: cei mai mulți români trăiesc privațiuni pe o scară mai largă sau mai redusă, aproape două milioane de români trăiesc privațiuni de necesități fundamentale ale vieții lor, iar 14% sunt expuși riscului de sărăcie (Dumitru, 2014, pp. 114-118).

Participarea și implicarea cetățenilor în procesul de elaborare, luare și implementare a deciziilor este una dintre condițiile funcționării și

consolidării democrației. De asemenea, aceasta reprezintă o condiție *sine qua non* a conformării într-o măsură cât mai mare a deciziilor și programelor de acțiune la nevoile sociale ale comunității. Pe de altă parte, dacă cetățenii participă la elaborarea acestora, există premise pentru a fi mai ușor înțelese și acceptate, bucurându-se de mai largă lor susținere.

Unul dintre imperativele guvernării moderne este o participare cât mai largă a cetățenilor la procesul decizional. Și România și-a propus un astfel de obiectiv, lucru care a fost posibil după evenimentele din 1989, concomitent cu accelerarea procesului de descentralizare, dar și în contextul aderării la UE, (Ilie și Petrescu, 2005, pp. 205-206). Participarea politică la nivel de individ a fost explicată plecând de la resursele care facilitează acțiunea politică, constituind totodată fundamentele pentru *modelul voluntarismului civic*. Potrivit acestui model, variabilele de status care influențează participarea politică a individului sunt: vârsta, statusul socio-economic, educația, clasa, rezidența, regiunea etc.

Educația reprezintă unul dintre predictorii cei mai puternici ai participării deoarece furnizează aptitudini cognitive și conștientizarea civică, care îi ajută pe cetățeni să înțeleagă mai bine viața politică. Teza principală a *modelului socio-economic* este că oamenii cu un status economic mai ridicat – educație superioară, venituri mai mari, poziții ocupaționale mai bune – sunt mai activi în politică.

Totuși, S. Verba și G. Almond (1996) remarcă faptul că modelul resurselor este mai puțin relevant în privința explicării participării electorale tocmai fiindcă votul reprezintă o activitate relativ accesibilă care nu necesită resurse și abilități speciale. Orientările cetățenilor, în special interesul pentru politică, sunt mai importante pentru decizia de a merge sau nu la vot decât resursele de care dispun indivizii.

În literatura de specialitate sunt menționate o serie de atitudini și valori care pot influența activismul. Dintre acestea amintim aici sentimentul datoriei civice, sentimentul că cetățenii pot influența procesul politic, credința că autoritățile alese sunt perceptibile la problemele oamenilor, interesul pentru politică, precum și tendința generală de suport pentru sistemul politic, incluzând credința că democrația este un sistem bun de guvernare, încrederea în principalele instituții politice ale democrației reprezentative, satisfacție față de performanța guvernului și încredere în liderii politici.

Chiar și între indivizi cu caracteristici socio-economice și atitudinal-valorice similare pot exista grade diferite de participare politică datorită influențelor exercitate de organizațiile civice sau politice. Aceste diferențe sunt explicate de *teoria mobilizării*, astfel: pentru a participa, oamenii au

nevoie de un catalizator care poate fi un candidat, un partid, o asociație, o instituție, un activist sau un grup de interese (Tătar, 2011, pp. 92-95).

Metodologia cercetării

Obiectivele cercetării

Obiectivul general al cercetării este de a stabili în ce măsură sărăcia influențează participarea politică a cetățenilor din orașul Galați, în special participarea acestora la vot și la protestele de la sfârșitul anului 2016, respectiv din anul 2017. Pornind de la obiectivul general al lucrării, au fost formulate următoarele obiective specifice: delimitarea percepției cetățenilor asupra participării active la viața politică a orașului Galați; identificarea tipurilor de activități cu privire la viața politică cunoscute și considerate eficiente de către cetățenii orașului Galați; analizarea factorilor socio-economici care explică decizia de a participa sau nu la viața politică a cetățenilor din orașul Galați.

Întrebări de cercetare

Principala întrebare de cercetare este direct corelată cu obiectivul general al cercetării: Cum se explică tendința generală de scădere a participării la viața politică a cetățenilor din orașul Galați? Din această întrebare decurg mai multe întrebări de cercetare secundare: În ce măsură vârsta, situația financiară, educația și ocupația influențează participarea politică a cetățenilor? Care sunt motivele care îi determină pe cetățeni să participe sau nu la viața politică?

Ipotezele cercetării

Ipoteza generală de la care pleacă cercetarea de față este următoarea: Participarea la viața politică a cetățenilor din orașul Galați este în strânsă legătură cu nivelul de trai, nivelul de cultură, aspirațiile și interesele acestora.

Ipotezele de lucru sunt:

- cu cât nivelul de trai al cetățenilor este mai scăzut, cu atât implicarea acestora în viața politică este mai redusă;
- cu cât nivelul de cultură politică/educație al cetățenilor este mai scăzut, cu atât șansele ca ei să se implice în viața politică sunt mai mari.

Stabilirea unităților studiate. Eșantionare. Limitele cercetării

În cercetarea de față populația de referință o reprezintă persoanele cu drept de vot din orașul Galați. Metoda de eșantionare utilizată în cercetare a fost non-probabilistică, iar persoanele intervievate au fost

selectate prin tehnica „bulgărelui de zăpadă”. Mărimea eșantionului a fost de 60 de respondenți.

Una dintre limitele cercetării decurge din metoda de eșantionare selectată, ceea ce face ca cercetarea în cauză să nu fie reprezentativă, rezultatele fiind valabile doar pentru eșantionul cercetat, respectiv persoanele intervievate din orașul Galați.

Instrumentul de lucru ales pentru culegerea datelor necesare realizării studiului a fost chestionarul. Astfel că, o altă limită a cercetării poate fi reprezentată de instrumentul de lucru, respectiv chestionarul, care cuprinde unele întrebări generale, ceea ce permite într-o oarecare măsură o cercetare a problemei în ansamblu, dar nu și în detaliu.

Pentru a avea o imagine de ansamblu asupra fenomenului studiat, au fost aplicate 5 interviuri unor persoane care au participat la protestele de la sfârșitul anului 2016, respectiv din anul 2017. Ghidul de interviu a fost structurat pe următoarele dimensiuni: date generale despre persoana intervievată; percepția despre situația actuală din România; percepția despre urmările organizării protestelor; măsuri pentru a ameliora situația.

Persoanele participante au fost intervievate față-în-față, iar discuția a durat 30 de minute, desfășurându-se fără probleme. Datele au fost înregistrate telefonic, iar prelucrarea și interpretarea lor s-a realizat *post-festum*.

Analiza și interpretarea datelor cantitative

A. Sistemul de valori la nivel de societate

Privitor la opinia pe care o au respondenții în ceea ce privește sărăcia, prezentată în Fig. 1, situația ne arată că: 77% (46 de persoane) consideră că insuficiența banilor reprezintă sărăcia, 45% (27 de persoane) consideră că locuința neadecvată este o dovadă a sărăciei, 43% (26 de persoane) sunt de părere că hrana puțină și kaloriile reduse consumate reprezintă „sărăcia”, 50% (30 de persoane) consideră oportunitățile reduse ca fiind de fapt „sărăcia”, 13% (8 persoane) sunt de părere că îmbrăcămintea veche este cea care denotă sărăcia, iar 17% (10 persoane) au alte păreri cu privire la definirea sărăciei. Dintre aceștia, 4 persoane consideră „sărăcia” o lipsă a educației, 2 persoane o consideră ca fiind imposibilitatea unui trai decent, iar câte o persoană o consideră: o formă a insuficienței mentale, lipsa unei familii, o boală sau lipsa unui loc de muncă.

Din analiza chestionarelor se poate observa că pentru cetățeni sărăcia se reflectă în primul rând în insuficiența banilor, apoi în

oportunități reduse oferite persoanelor sărace pentru a trece peste pragul care le încadrează în această categorie.

Condițiile precare din locuințele persoanelor sărace reprezintă o altă caracteristică determinantă în definirea sărăciei, un procent apropiat fiind acordat de respondenți cantității și calității hranei, care este una redusă.

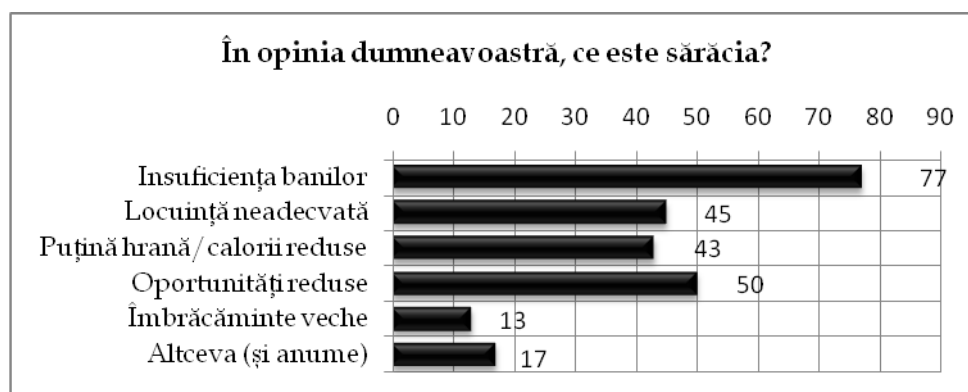

Fig. 1. Percepții privind sărăcia

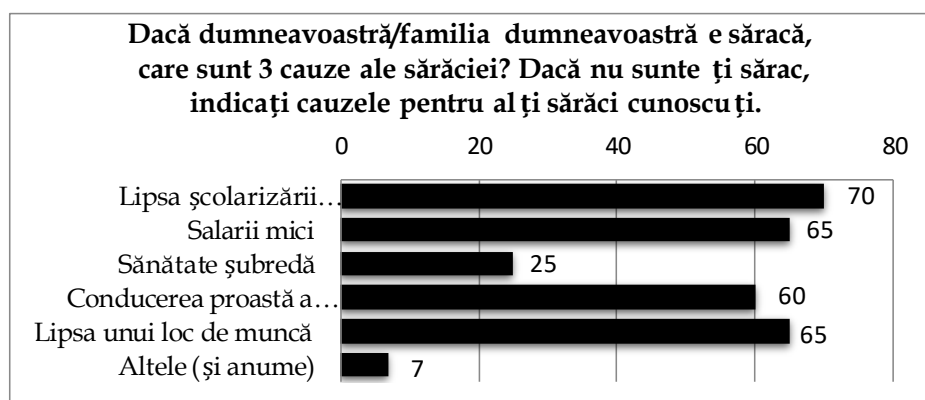

Fig. 2. Percepții privind cauzele sărăciei

În Fig. 2, realizată pentru a evidenția cauzele sărăciei din România, s-a solicitat părerea persoanelor respondente cu privire la trei astfel de cauze care au determinat, și determină în continuare, sărăcia. Astfel, putem observa faptul că: 70% (42 de persoane) consideră că lipsa școlarizării adecvate este principala cauză a sărăciei, 65% (39 de persoane) cred că salariile mici și lipsa unui loc de muncă sunt cauze la fel de importante ale sărăciei, 60% (36 de persoane) consideră conducerea proastă a statului ca fiind o cauză determinantă pentru sărăcie, 25% (15 de persoane) fiind de părere că sănătatea șubredă cauzează sărăcia, iar 7% (4 persoane) cred că altele sunt cauzele sărăciei populației din România, și

anume: dezinteresul (o persoană), etnia și comoditatea (o persoană), Legea 416/2001 privind venitul minim garantat (2 persoane).

Este dificil să determinăm care sunt cele mai importante cauze ale sărăciei însă, conform părerii respondenților, principalele trei cauze ale sărăciei sunt: lipsa unei școlarizări adecvate, a salariilor mici și lipsa locurilor de muncă. Prima dintre cele trei cauze face ca cetățenii să nu-și poată găsi un loc de muncă, sau dacă îl găsesc și nu au studii adecvate să fie plătiți mult mai puțin decât ar trebui. Dificultățile se datorează și faptului că sistemul de educație din România este învechit și nu dă posibilitatea românilor să se inițieze sau să se specializeze în domenii de muncă care mai oferă posibilitatea ocupării unui loc de muncă în prezent.

În ceea ce privește salariile mici, acestea sunt insuficiente românilor, deși au crescut în ultima perioadă, lucru datorat faptului că imediat după ce salariile au crescut, prețurile tuturor produselor și serviciilor au crescut și ele, uneori chiar mai mult decât a fost creșterea salarială.

O altă problemă importantă cu care se confruntă românii este lipsa unui loc de muncă, lucru datorat închiderii unui număr foarte mare de întreprinderi fără a se găsi o soluție pentru persoanele care lucrau acolo. Toate aceste lucruri au o cauză principală, și anume: conducerea ineficientă a statului.

B. Percepții privind nivelul de trai

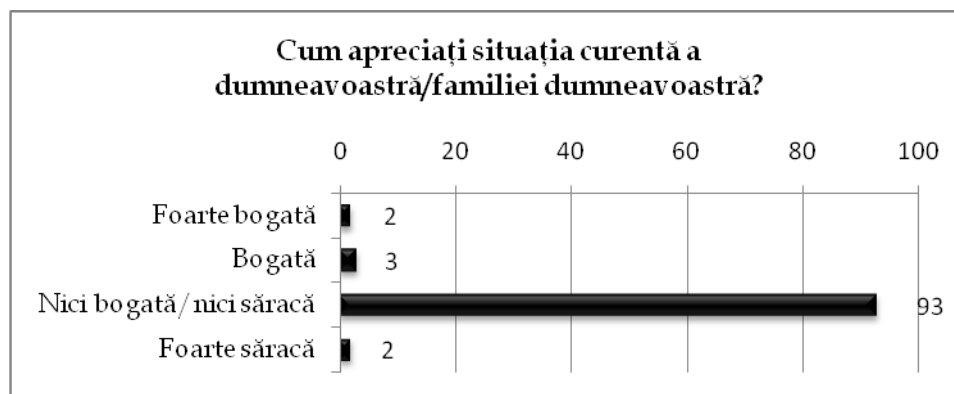

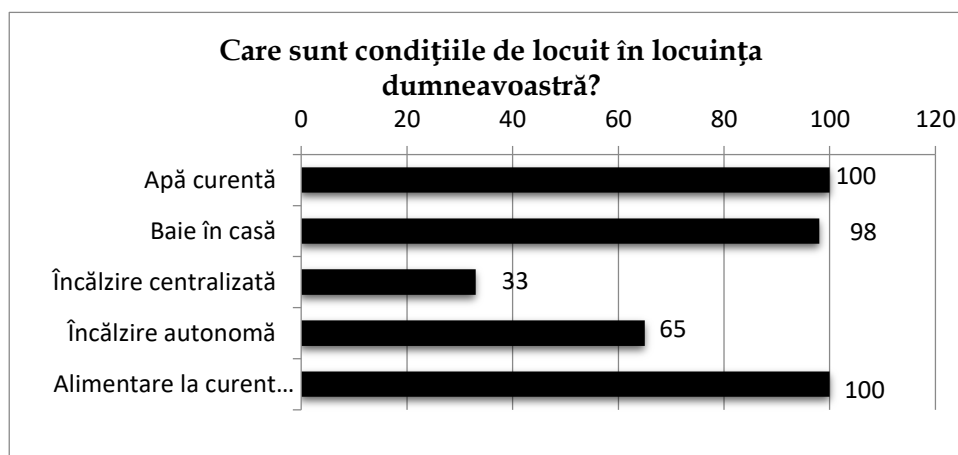
Fig. 3. Aprecierea situației curente a familiei

În Fig. 3, putem observa faptul că, persoanele din eșantion apreciază situația curentă a lor și a familiei ca fiind: nici bogată/nici săracă pentru 93% (56 de persoane), adică cea mai mare parte dintre respondenți, în timp ce 3% (2 persoane) apreciază situația lor curentă ca fiind una bogată, 2% (1 persoană) apreciază că situația curentă în care se află este fie foarte bogată,

fie foarte săracă, după caz, neexistând însă printre persoanele din eșantion cineva care să se considere sărac.

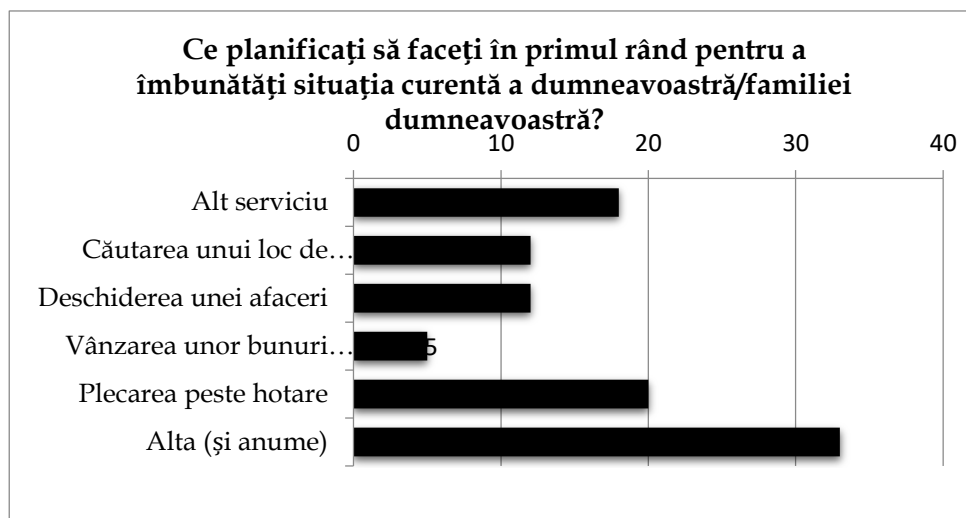
Din răspunsurile primite se poate concluziona că deși nivelul de trai este scăzut și gradul de sărăcie mai ridicat decât în alte țări, cetățenii români sunt obișnuiți să o ducă greu și sunt mulțumiți dacă sunt sănătoși, fiind optimiști, considerându-se într-un mare procentaj nici bogați/nici săraci.

Fig. 4. Condițiile de locuit în propria locuință

În ceea ce privește condițiile de locuit existente în locuința respondenților, din Fig. 4 se poate observa că 100% (60 de persoane) au atât apă curentă cât și alimentare la curent electric, 98% (59 de persoane) au baia în casă, iar în privința modului de încălzire a locuinței, aceasta este realizată pentru 65% (39 de persoane) cu încălzire autonomă, în timp ce 33% (20 de persoane) folosesc încălzirea centralizată ca sursă de producere a căldurii în locuința lor.

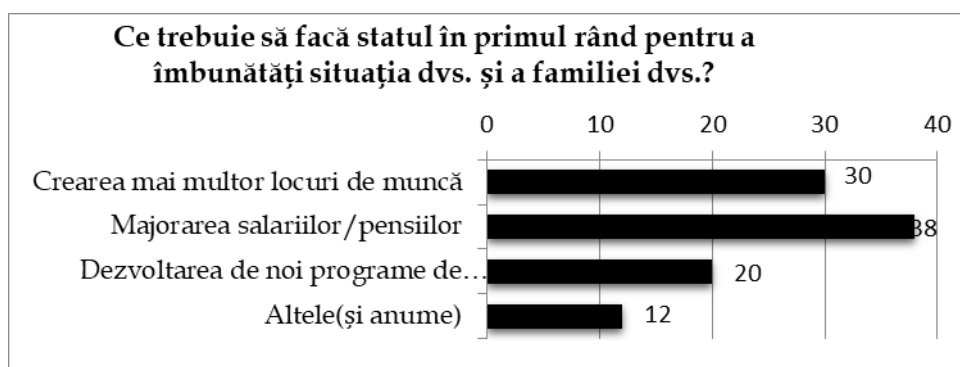
Dacă se ține cont de condițiile de locuit ale persoanelor care trăiesc în mediul urban, acest lucru reflectă faptul că ei trăiesc în condiții bune și foarte bune, deținând în locuința proprie utilitățile necesare asigurării unui trai decent: apă curentă, baie proprie, sursă de încălzire și curent electric.

Fig. 5. Planificarea îmbunătățirii situației curente a familiei

În ceea ce privește procentajul referitor la planificarea modului de îmbunătățire a situației curente (Fig. 5), lucrurile se prezintă astfel: cel mai mare procentaj ales dintre categoriile preexistente îl deține plecarea peste hotare 20% (12 persoane), 18% (11 persoane) intenționează să își schimbe serviciul, câte 12% (7 persoane) fie să își deschidă o afacere, fie să își caute alt loc de muncă, 5% (3 persoane) planifică să vândă din bunurile personale, iar 33% (20 de persoane) își planifică să întreprindă alte acțiuni pentru a-și îmbunătăți situația curentă. Dintre acestea, două persoane intenționează să economisească, o persoană să aibă grijă de sănătatea proprie și a celor din familie, o persoană este bolnavă și nu mai pot munci, o persoană afirmă că nu e cazul să-și îmbunătățească situația curentă, o persoană nu are intenții în acest sens, o persoană intenționează să își caute un al doilea loc de muncă, o alta să promoveze și să evolueze profesional, două persoane vor lucra în continuare în același loc, o persoană își va reduce cheltuielile, o persoană va întreprinde activități suplimentare serviciului, iar opt persoane nu intenționează să facă nimic pentru a-și îmbunătăți situația curentă.

Referitor la planurile pe care românii și le fac pentru a-și îmbunătăți situația actuală, cel mai mare procentaj îl deține încă intenția de a pleca peste hotare, pe care aceștia o văd ca pe o soluție. Schimbarea locului de muncă este considerată ca fiind o altă soluție care ocupă un loc important în preferințele cetățenilor. Nu sunt deloc de ignorat nici celelalte planuri pe care cetățenii le au pentru a-și îmbunătăți situația curentă, putându-se observa că un număr destul de mare au decis să-și caute un loc de muncă sau să-și deschidă o afacere, ceea ce ne dă mai multe speranțe în revenirea economică a țării noastre dacă persoanele își duc la bun sfârșit planurile.

Fig. 6. Acțiuni ale statului pentru îmbunătățirea situației familiale

Conform Fig. 6, statul ar trebui să majoreze salariile și pensiile, după cum consideră 38% (23 de persoane) dintre respondenții la chestionare, 30% (18 persoane) consideră că ar trebui create mai multe locuri de muncă, 20% (12 persoane) consideră că ar trebui ca statul să dezvolte noi programe de specializare în domeniile de lucru solicitate în prezent, iar 12% (7 persoane) au alte păreri, și anume: o persoană e de părere că statul ar trebui să se axeze pe dezvoltarea investițiilor, infrastructurii, agriculturii, industriei, turismului, educației; o persoană crede că ar trebui ca statul să dezvolte economia în zonele defavorizate; o persoană e de părere că statul ar trebui să crească salariile fără a mări taxele, impozitele și prețurile produselor; o persoană afirmă că statul ar trebui să elaboreze legi de combatere a sărăciei; o persoană precizează că ar trebui anulate indemnizațiile sociale pentru persoanele apte de muncă; o persoană este de părere că statul ar trebui să stopeze hoția existentă la nivel politic și o alta că ar trebui restructurat sistemul de salarizare.

În țara noastră este nevoie de o creștere a salariilor și a pensiilor pentru a micșora rata sărăciei, însă dacă acest lucru se va face concomitent cu creșterea prețurilor, a taxelor și impozitelor, nu va fi deloc în favoarea românilor. O prioritate a celor care se află la conducerea țării trebuie să fie crearea de locuri de muncă, dar și dezvoltarea de programe de specializare în conformitate cu cerințele actuale. Acest lucru nu se va putea realiza însă fără o dezvoltarea a infrastructurii, a sistemului de sănătate, a agriculturii și industriei din țara noastră.

C. Tipuri de participare politică

În următoarea întrebare din chestionar este solicitată opinia respondenților privitor la nivelul de cultură politică al românilor, aceștia răspunzând, după cum se poate observa în Fig. 7, astfel: 40% (24 de persoane) consideră că nivelul de cultură politică din România este scăzut,

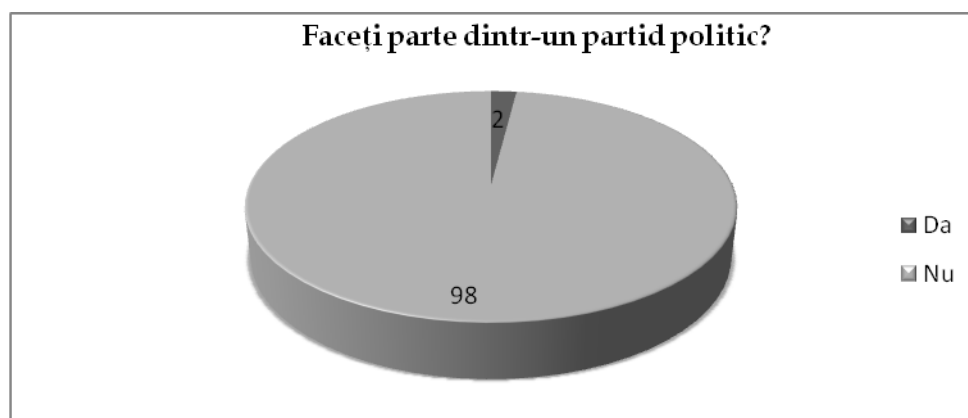
35% (21 de persoane) îl văd ca fiind foarte scăzut, 23% (14 persoane) consideră că nivelul de cultură din România nu este nici scăzut/nici crescut, în timp ce 2% (1 persoană) cred că în România nivelul politic este crescut. Se poate constata totodată că nicio persoană dintre cele care au răspuns la chestionare nu au ales cea de a 5-a variantă de răspuns, și anume „foarte crescut”.

În ceea ce privește nivelul de cultură politică din România, acesta este preponderent scăzut și foarte scăzut, lucru care se reflectă și în participarea la viața politică a cetățenilor.

Fig. 7. Percepții privind nivelul de cultură politică din România

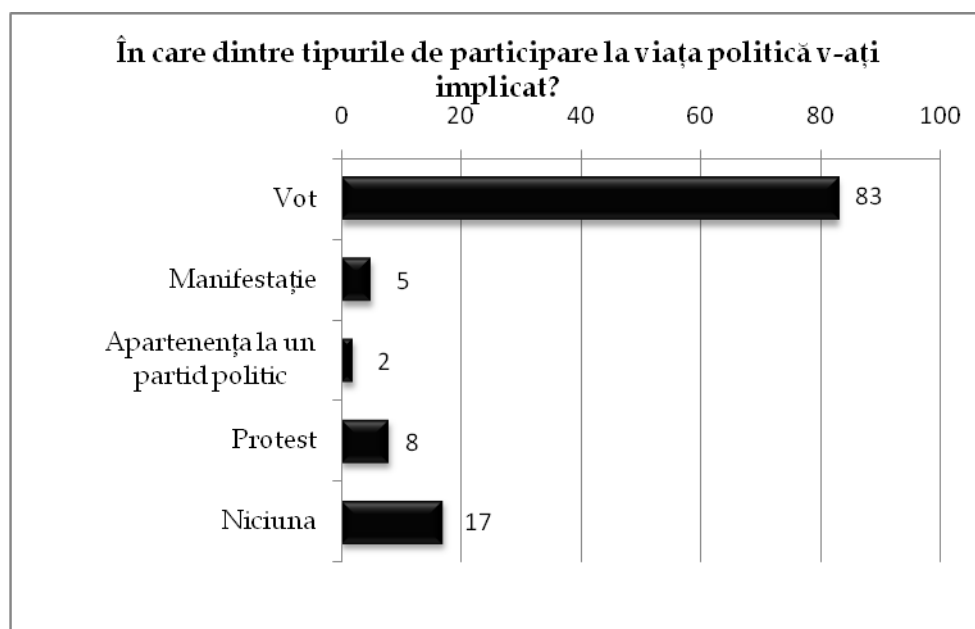
Referitor la apartenența la un partid politic (Fig. 8), lucrurile se prezintă astfel: 2% (1 persoană) face parte dintr-un partid politic, în timp ce 98% (59 de persoane) dintre respondenți nu sunt înscrise în niciun partid, neexistând nicio persoană care să aleagă varianta de răspuns „nu știu/nu răspunde”.

Fig. 8. Apartenența la un partid politic

Nivelul scăzut al apartenenței cetățenilor la un partid politic se datorează în mare parte și faptului că românii și-au pierdut încrederea în

sistemul politic, ei considerând că nu pot schimba lucrurile dacă ar aparține sau nu unui partid politic și preferând să nu se implice în niciun fel în tot ce ține de politică.

Fig. 9. Tipuri de participare politică în care au fost implicați

Atunci când au fost întrebați despre tipurile de participare politică în care s-au implicat (Fig.9), au fost și 9 persoane dintre respondenții eșantionului care au bifat două tipuri de participare la viața politică, rezultatele arătând astfel: 83% (50 de persoane) au mers la vot, 17% (10 persoane) nu au luat parte la nicio formă de participare politică dintre cele prestabilite în chestionar, 8% (5 persoane) au participat la proteste, 5% (3 persoane) au participat la manifestație, 2% (1 persoană) făcând parte dintr-un partid politic.

Deși la ultimele alegeri gradul de participare la vot a fost destul de scăzut, se poate constata că la nivelul eșantionului procentul de participare este unul destul de mare, de 83%.

În ceea ce privește nemulțumirile acumulate de cetățeni, se poate observa că acestea încep să se manifeste la un număr de 8 persoane, din eșantionul de 60 de respondenți, care s-au implicat și în alte tipuri de participare politică decât votul. Nu este deloc de neglijat nici numărul celor care nu s-au implicat încă în nicio formă de participare politică, de 10 persoane, lucru care ar trebui schimbat astfel încât aceștia să își exercite

măcar dreptul de a vota pe care îl are orice persoană cu o vârstă de peste 18 ani.

Așa cum reiese din graficul întrebării: „În care dintre tipurile de participare la viața politică v-ați implicat?” se observă că votul este tipul de participare la viața politică în care cetățenii respondenți s-au implicat cel mai mult, fiind urmat ca procent de neimplicarea în niciun tip de participare politică.

De aceea, în realizarea corelațiilor am reunit fie votul cu datele ce țin de statutul socio-profesional, fie pe cele care au în vedere neparticiparea la vot cu datele ce țin tot de statutul socio-profesional.

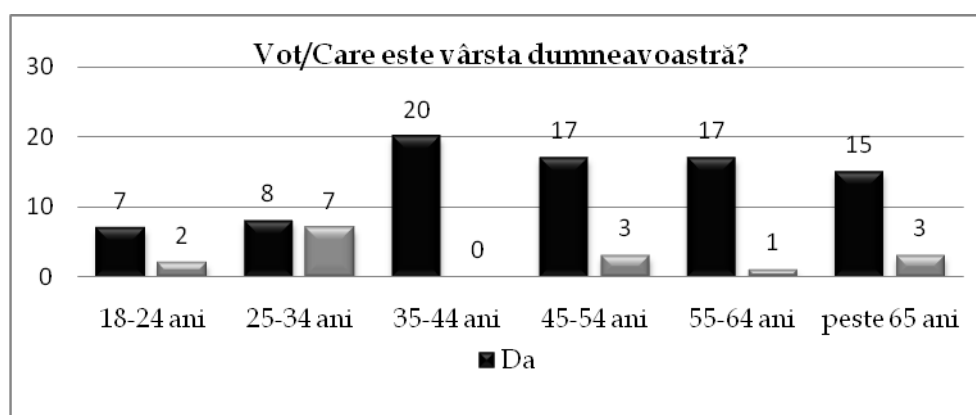

Fig. 10. Corelație între participarea la vot și vârstă

În Fig. 10, în care a fost corelată participarea la vot cu vârsta respondenților, se poate observa că cei mai mulți dintre participanții la vot au vârste cuprinse între 35 și 64 ani (54%), în timp ce în cazul absenteismului de la vot categoria de vârstă predominantă este 25-34 ani (7%), urmată în procentaje egale, de 3%, de categoriile 45-54 ani și peste 65 ani. Astfel, concluzia care se poate extrage este că interesul pentru viața politică, în cazul nostru prezența la vot, începe să se manifeste preponderant după 35 de ani, fiind apoi în descreștere odată cu înaintarea în vârstă a cetățenilor.

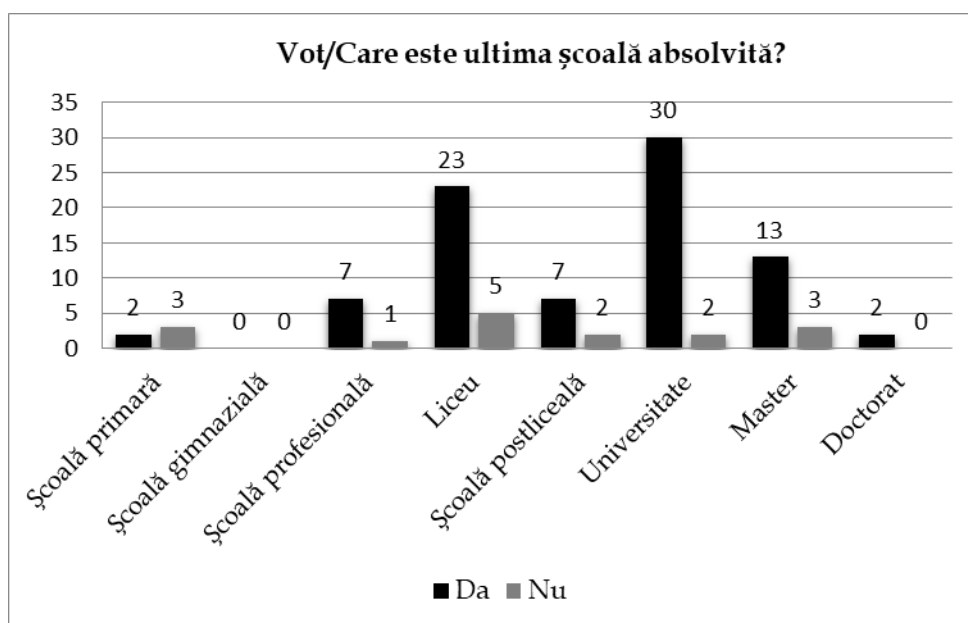

Fig. 11. Corelație între participarea la vot și ultima școală absolvită

În Fig. 11, analizând graficul rezultat, se constată că cele mai mari procente le au respondenții cu studii superioare și medii, lucru care reflectă faptul că nivelul de cultură al celor care au terminat astfel de studii este net superior comparativ cu al celor cu un nivel mai scăzut de studii.

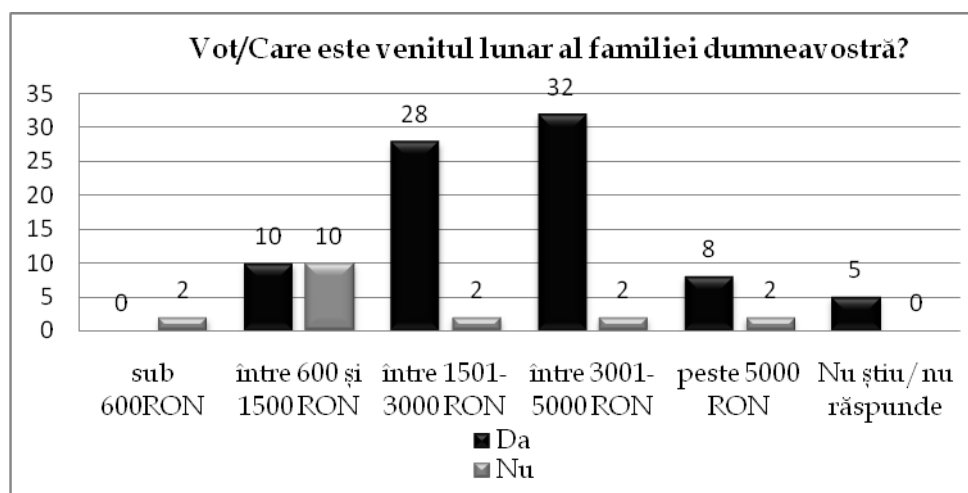

Fig. 12. Corelație între vot și veniturile lunare ale familiei

Din graficul obținut în Fig. 12, în care s-a comparat implicarea la viața politică prin vot cu venitul familiei, se observă că gradul de

participare la vot cel mai ridicat îl au persoanele cu venituri medii, nemulțumiți de remunerarea muncii lor și dornici de a schimba ceva. Faptul că cel mai mare procent de neparticipare la vot este atins de cei cu venituri cuprinse între 600 și 1500 RON, ne dovedește odată în plus că aceștia s-au resemnat cu statutul lor și că nu sunt foarte interesați să schimbe ceva.

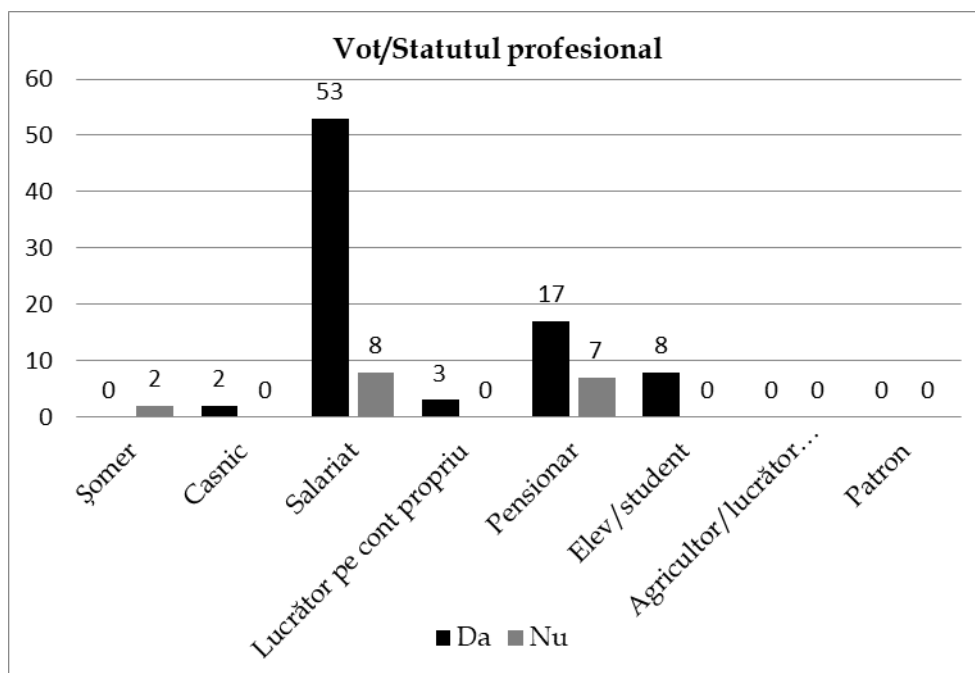

Fig. 13. Corelație între vot și statutul profesional

Analizând Fig. 13, în care s-au avut în vedere statutul profesional și participarea la vot, ni se confirmă ceea ce se știa deja, și anume că salariații și pensionarii sunt cei mai nemulțumiți de situația actuală în care se află țara noastră, de modul în care actorii politici se implică mai puțin în favoarea cetățenilor și mai mult în interesul lor.

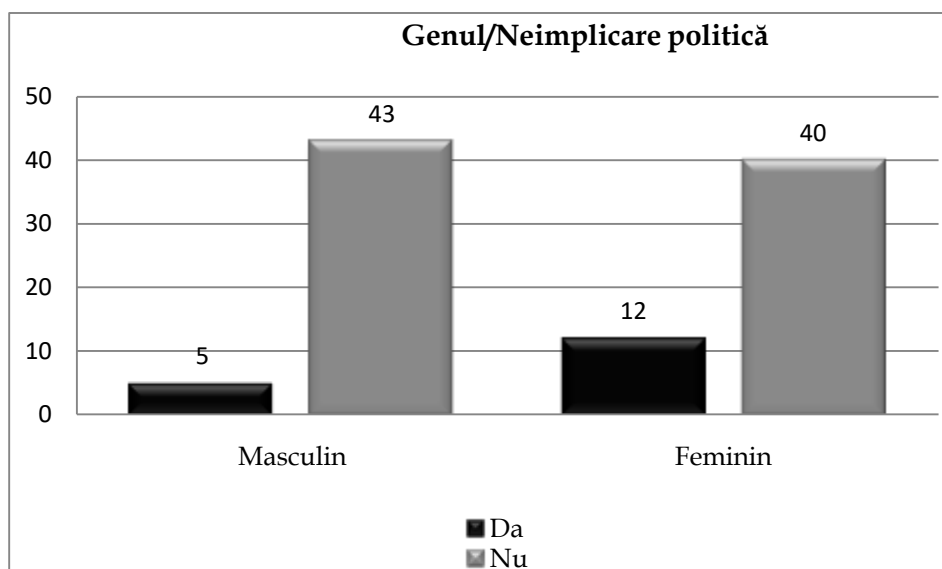

Fig. 14. Corelație între genul respondentului și neimplicarea politică

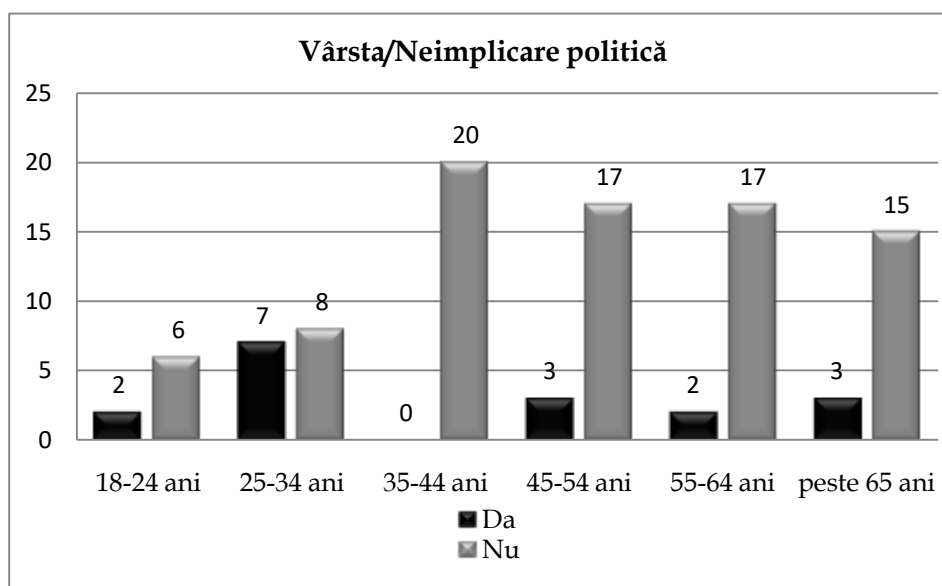
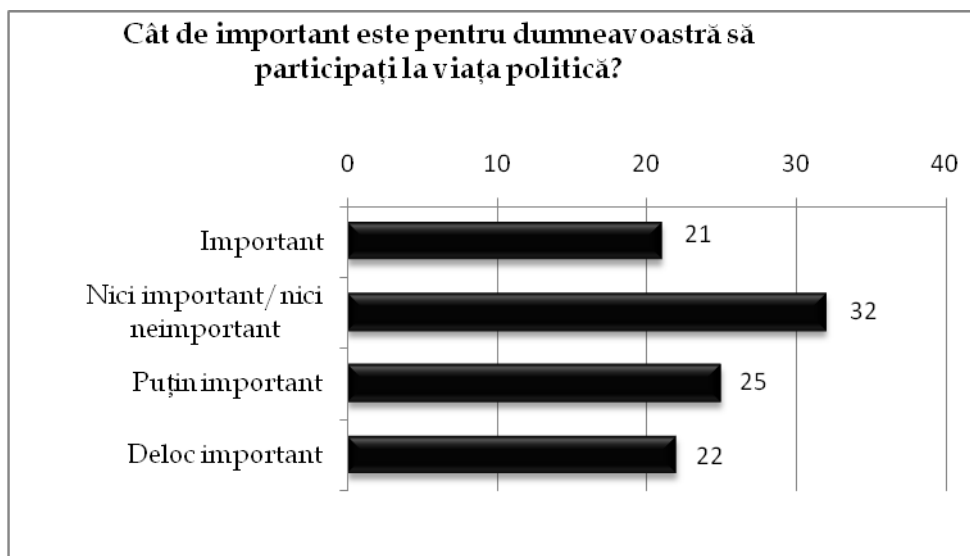

Fig. 15. Corelația între vârsta respondentului și neimplicarea politică

Variabila care a deținut al doilea loc în ceea ce privește procentajul ocupat, este neparticiparea la niciun tip de activitate care are legătură cu viața politică a cetățenilor.

Astfel, din Fig. 14, care compară genul respondentului cu neparticiparea, și din Fig. 15, care are în vedere vârsta și neparticiparea la viața politică, reiese că cele mai multe persoane care nu au participat la niciun tip de activitate politică sunt de gen feminin, iar categoria de vârstă preponderentă a cetățenilor neparticipanți este 25-34 ani.

Fig. 16. Importanța pe care o acordă participării la viața politică

Privitor la importanța pe care fiecare respondent o acordă participării la viața politică, din Fig. 16 se poate observa că pentru: 32% (19 persoane) dintre respondenți participarea la viața politică nu este „nici importantă/nici neimportantă”, pentru 25% (15 persoane) este puțin importantă, pentru 22% (13 persoane) nu este deloc importantă, în timp ce pentru 21% (13 persoane) dintre persoanele care au răspuns la chestionare este important să participe la viața politică. S-a constatat totodată că dintre cele 60 de persoane cuprinse în eșantion nu a fost niciuna care să considere că pentru ea este foarte important să participe la viața politică.

Dacă am împărți cele 4 variante de răspuns în 2 categorii: una în care cetățenii nu acordă importanță participării la viața politică și una în care cetățenii acordă cât de cât importanță participării la viața politică, atunci se poate observa că cea de-a doua categorie însumează un procentaj mai mare decât prima, ceea ce ne face să avem speranța că pe viitor lucrurile se vor schimba și cetățenii vor începe să devină din ce în ce mai interesați de participarea la viața politică.

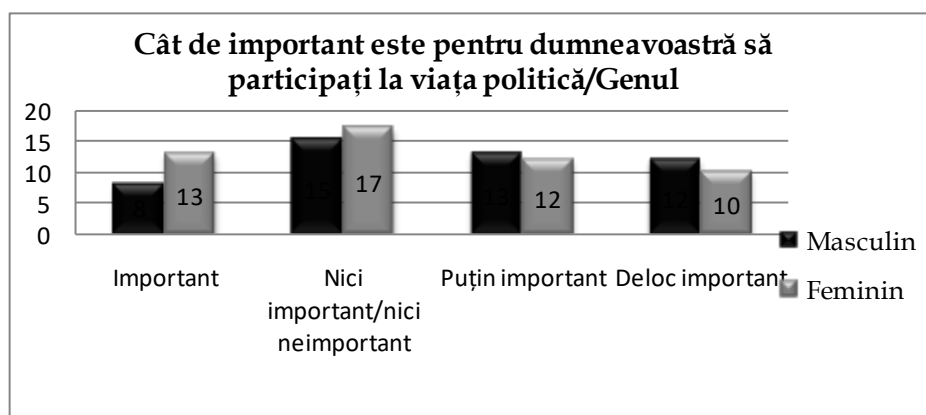

Fig. 17. Corelație între importanța participării la viața politică și genul respondenților

Analizând corelația din Fig. 17, se poate observa că în ceea ce privește importanța participării la viața politică în funcție de genul respondenților, categoria care are cel mai mare procentaj este cea de gen feminin, de 17%, care a ales ca variabilă preponderentă „nu este nici important/nici neimportant să participe la viața politică”, urmată cu un procentaj de 15% de bărbații, care au ales aceeași variabilă ca fiind cea predominantă. La polul opus, cu cel mai mic procentaj, însumat la 21%, se află variabila „important”, din care pentru genul feminin 13% și pentru genul masculin 8%.

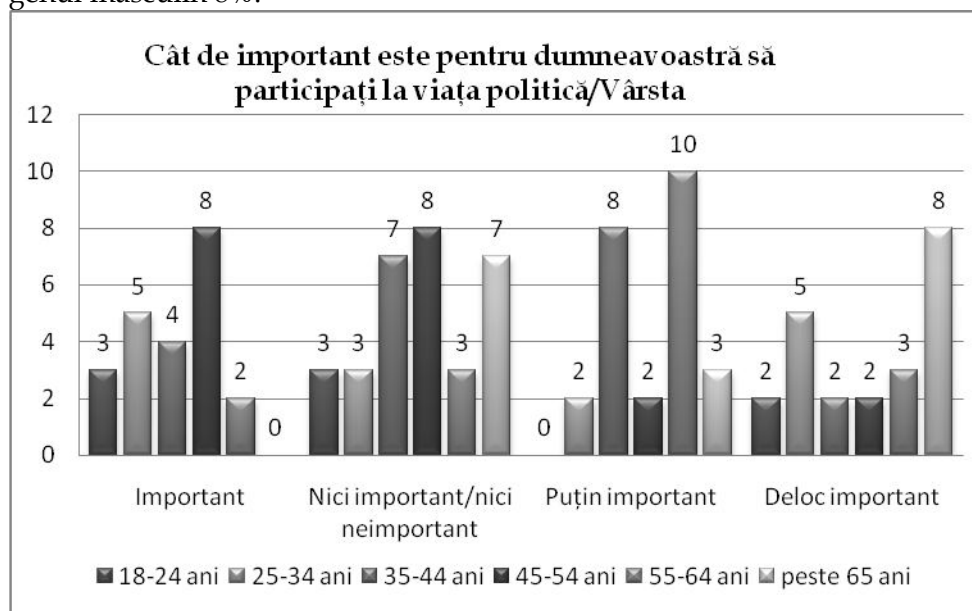
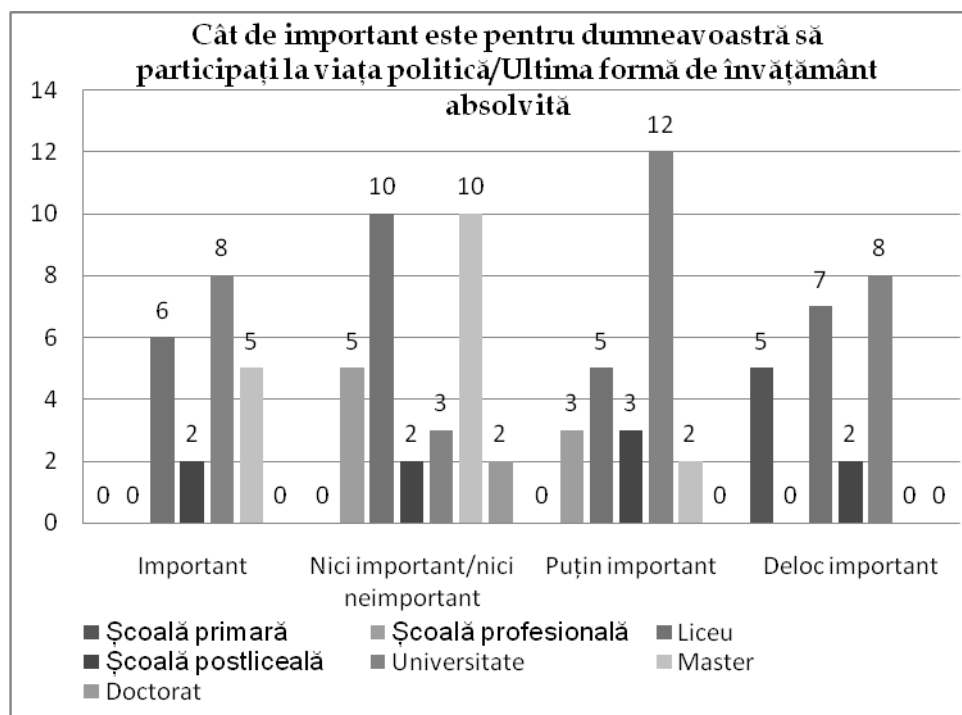

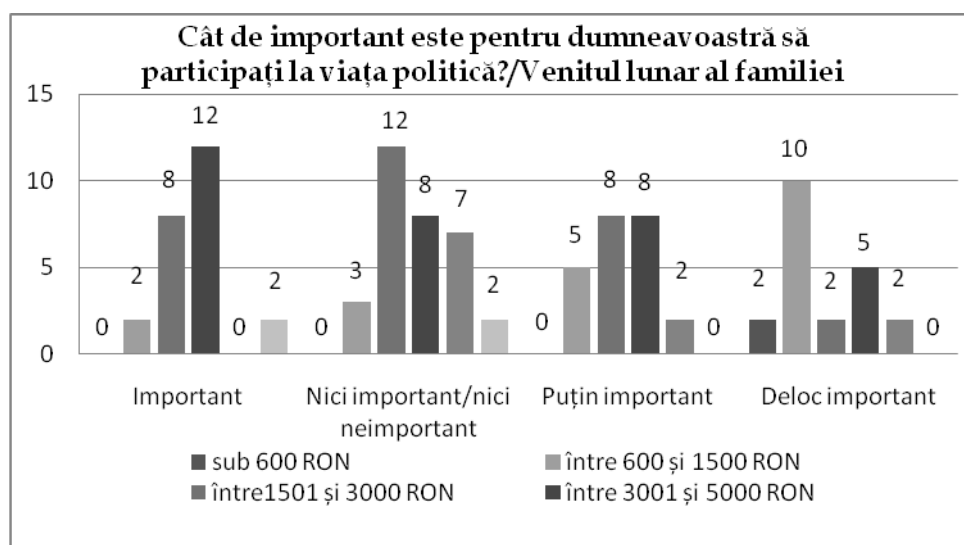
Fig. 18. Corelație participarea la viața politică și vârsta respondenților

În ceea ce privește persoanele care au considerat că este important să participe la viața politică (Fig. 18), procentul însumat de toate categoriile de vârstă este 21%, fiind împărțit astfel: 8% este deținut de persoanele din categoria de vârstă 45-54 ani, 5% de categoria 25-34 ani, 4% de categoria 35-44 ani, 3% de categoria 18-24 ani, 2% de categoria 55-64 ani și 0% de categoria de vârstă peste 65 ani. Astfel, se poate spune că importanța participării oscilează între valori apropiate de la 18 la 44 ani, crește până la 55 de ani, pentru ca apoi să scadă.

Fig. 19. Corelație între importanța participării la viața politică și ultima formă de învățământ absolvită

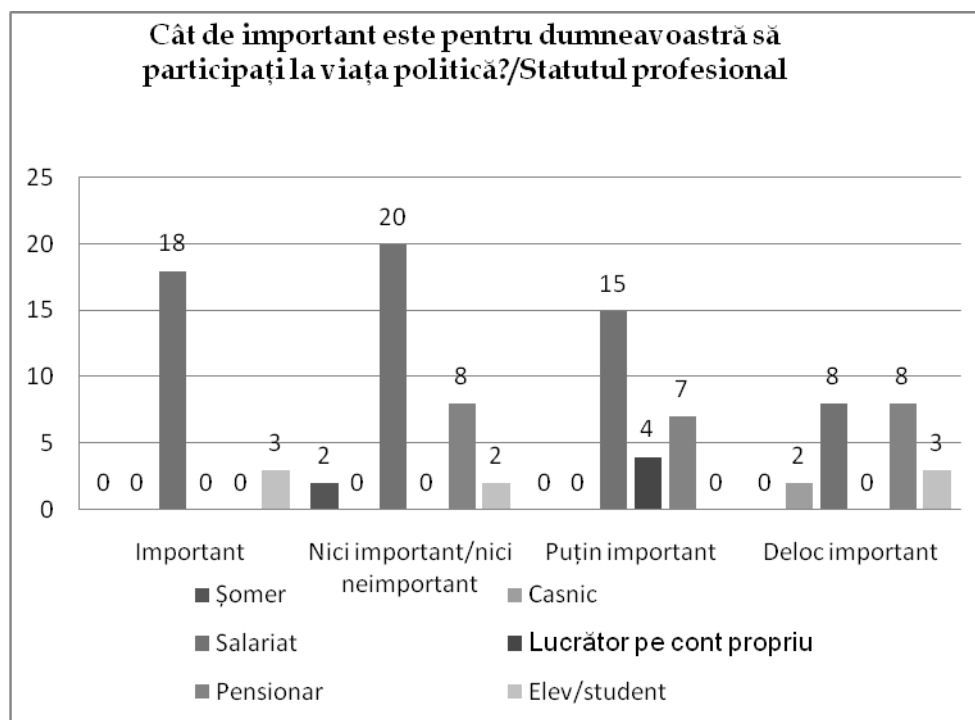
Din totalul cetățenilor care consideră că este important să participe la viața politică (Fig. 19), cei cu studii universitare dețin un procent de 8%, fiind urmași de cei care au ca ultimă formă de învățământ absolvită liceul, cu 6%, de cei care au finalizat masterul 5% și de cei care au terminat o școală postliceală cu 2%. Dacă analizăm din corelația noastră categoria care consideră că este puțin important să participe la viața politică, repartizarea acestora pe studii absolvite arată că: 12% dintre aceștia au finalizat studiile universitare, 5% au finalizat liceul, câte 3% au finalizat fie o școală postliceală, fie o școală profesioanală, iar 2% sunt absolvenți de master.

Fig. 20. Corelație între importanța participării la viața politică și venitul lunar al familiei

Fig. 20 ne relevă faptul că 12% dintre cei care consideră că este important să participe la viața politică însumează venituri lunare familiale cuprinse între 3001 și 5000 RON, 8% din cei care au aceleași convingeri dețin în familie lunar venituri cuprinse între 1501 și 3000 RON, iar câte 2% fie au venituri cuprinse între 600 și 1500 RON, fie se abțin sau nu doresc să-și menționeze veniturile.

Cea mai mare pondere rămâne însă deținută de cei care consideră că nu este nici important/nici neimportant să participe la viața politică, și anume de 32%. Repartiția pe venituri a acestei categorii ne arată că: 12% sunt cei cu venituri între 1501 și 3000 RON, apoi 8% sunt cei cu venituri între 3001 și 5000 RON, 7% cei cu venituri ce depășesc 5000 RON, 3% cei ce câștigă între 600 și 1500 RON și 2% cei care nu știu sau nu doresc să răspundă.

Fig. 21. Corelație între importanța participării la viața politică și statutul profesional

Din compararea participării la viața politică cu statutul profesional al persoanelor respondente (Fig. 21) se poate observa, datorită faptului că majoritatea acestora sunt salariați, că aceștia consideră într-un procent de 20% că nu este nici important/nici neimportant să participe la viața politică, 18% că este important, 15% că este puțin important și 8% că nu este deloc important acest lucru.

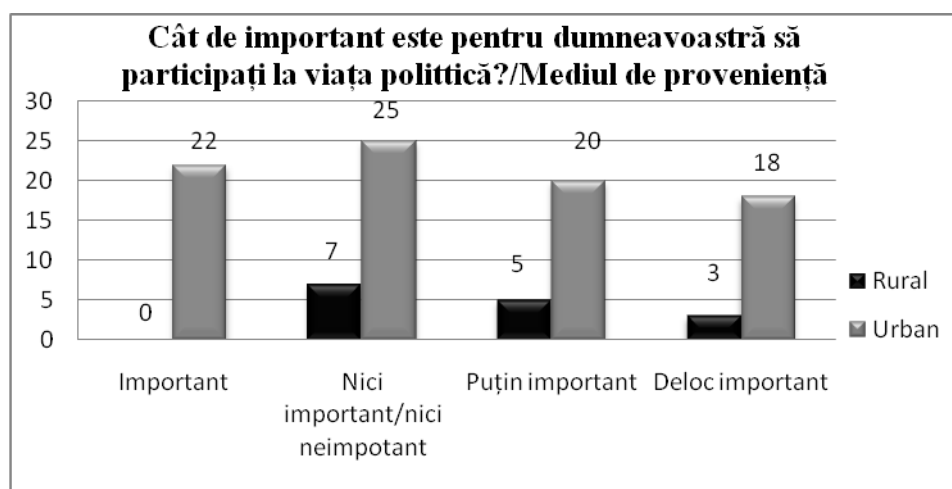

Fig. 22. Corelație între importanța participării la viața politică și mediul de proveniență

Fiind preponderente persoanele care provin din mediul urban, se poate observa, din Fig. 22, că însumat procentajul celor care consideră că este fie important, fie nici neimportant/nici neimportant să participe la viața politică, s-a obținut 45% din totalul respondenților, în timp ce procentajul persoanelor care provin din mediul rural și s-au încadrat în aceste două categorii este de 7%.

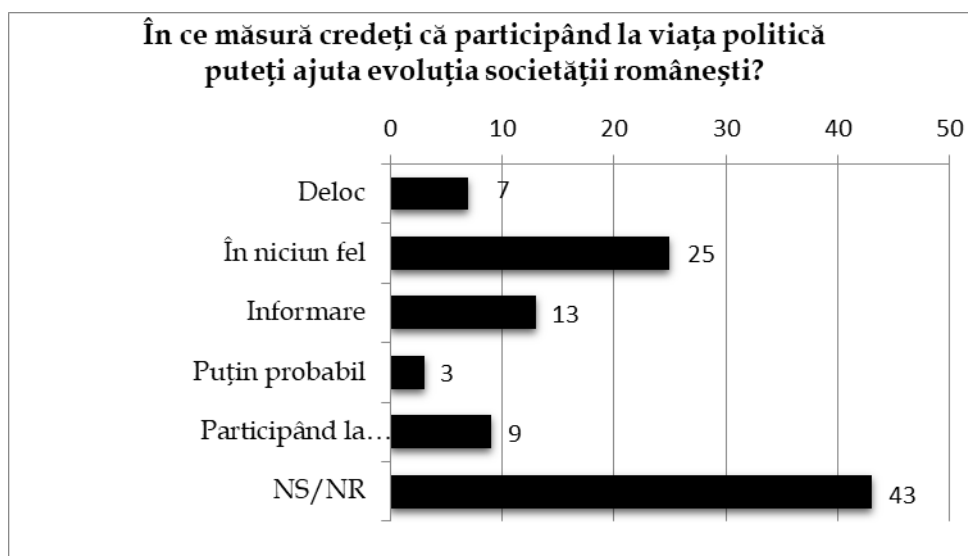

Fig. 23. Percepții privind efectele participării la viața politică asupra societății românești

La întrebarea deschisă „În ce măsură credeți că participând la viața politică puteți ajuta la evoluția societății românești?” am grupat răspunsurile respondenților în 6 categorii și pe baza acestora am realizat Fig. 23, din care se poate observa că: 43% (26 de persoane) nu și-au exprimat în niciun fel părerea și i-am încadrat în categoria de răspuns „nu știu/nu răspund”, 25% (15 persoane) consideră că nu pot ajuta în niciun fel la evoluția societății românești cu participarea lor la viața politică, 13% (8 persoane) sunt de părere că prin informare, societatea românească poate evolua, 9% (5 persoane) consideră că dacă participă la vot sau se implică civic pot ajuta la evoluția societății românești, 7% (4 persoane) consideră că măsura în care ei participă la vot nu ajută deloc la evoluția societății românești, iar 3% (2 persoane) spun că este „puțin probabil” ca participând la viața politică să ajute cu ceva la evoluția societății românești.

Măsura în care cetățenii consideră că prin participarea lor la viața politică din România pot ajuta la evoluția societății românești este una foarte mică și însumează 22% (13 persoane) din persoanele respondente, lucru posibil, după părerea acestora, prin informare sau prin participare la vot/implicare civică, după cum arată graficul rezultat. Acest lucru ne dovedește încă o dată că populația este total descurajată de tot ce se întâmplă în țara noastră.

D. Percepții față de deciziile actorilor politici

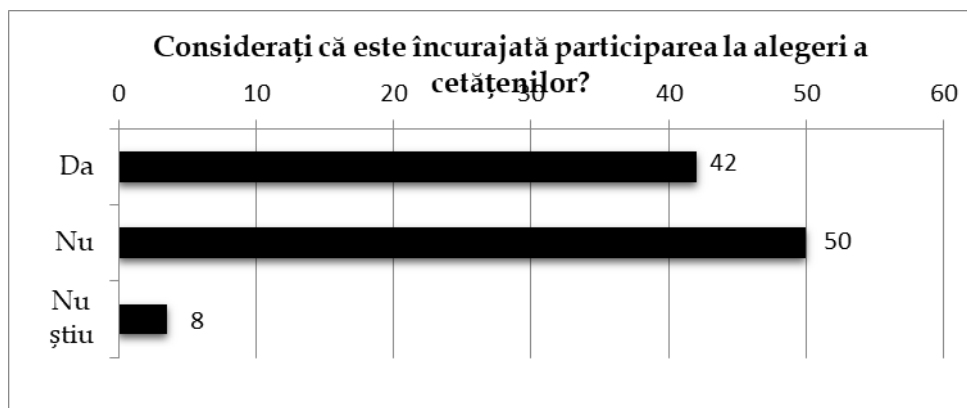

Fig. 24. Încurajarea participării la alegeri a cetățenilor

Din Fig. 24, referitor la încurajarea participării la alegeri a cetățenilor, se poate observa că: 50% (30 de persoane) consideră că nu este încurajată participarea la alegeri a cetățenilor, 8% (5 persoane) nu se pot pronunța, iar 42% (25 de persoane) sunt de părere că este încurajată participarea la alegeri a cetățenilor. Astfel, analizând răspunsurile date de

cei care au ales ca variantă de răspuns „da”, pentru care erau rugați să precizeze prin ce tipuri de activități sunt cetățenii încurajați să participe la alegeri, 22% (15 persoane) dintre ei au ales informarea, în timp ce 20% (10 persoane) au ales creșterea gradului de conștientizare.

În schimb, procentajul celor care consideră fie că nu este încurajată participarea la alegeri a cetățenilor, fie că nu își exprimă opinia, este destul de mare, de 58% (35 de persoane), raportat la cei care afirmă că este încurajată participarea la alegeri a românilor. Acest lucru denotă faptul că cetățenii români cred că printr-o participare mai redusă nu sunt implicați în procesul de fraudare a alegerilor, care este tot mai mult vehiculat la ultimele alegeri din țara noastră.

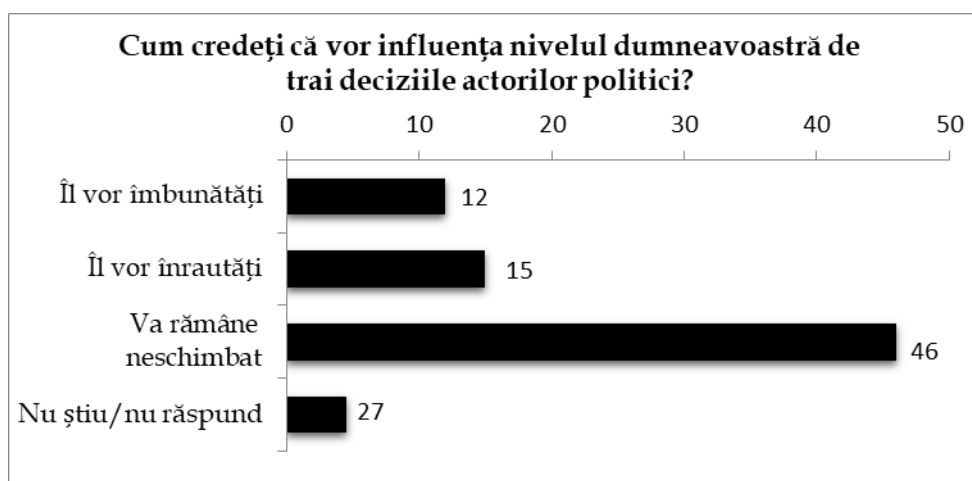

Fig. 25. Influența asupra nivelului de trai a deciziilor actorilor politici

Dintre cele patru variante de răspuns propuse respondenților la întrebarea „Cum credeți că va influența nivelul dumneavoastră de trai deciziile actorilor politici?”, graficul rezultat (Fig. 25) ne prezintă următoarele date: 46% (28 de persoane) au ales varianta „va rămâne neschimbat”, 27% (16 persoane) au bifat ca răspunsul „nu știu/nu răspund”, 15% (9 persoane) sunt de părere că deciziile actorilor politici vor înrăutăți nivelul de trai al populației, în timp ce 12% (7 persoane) dintre respondenți sunt optimiști și consideră că actorii politici prin deciziile pe care le vor lua, vor îmbunătăți nivelul de trai al populației din România.

Răspunsurile respondenților denotă încă o dată faptul că încrederea cetățenilor în actorii politici din România este foarte scăzută, considerând că cei care au putere de decizie își urmăresc doar interesul propriu și nu țin cont de problemele existente în rândul cetățenilor pe care îi reprezintă.

E. Date socio-demografice

În ultima secțiune a chestionarului au fost cuprinse date cu privire la genul, vârsta, nivelul studiilor, venitul lunar, statutul profesional și mediul de proveniență al respondenților.

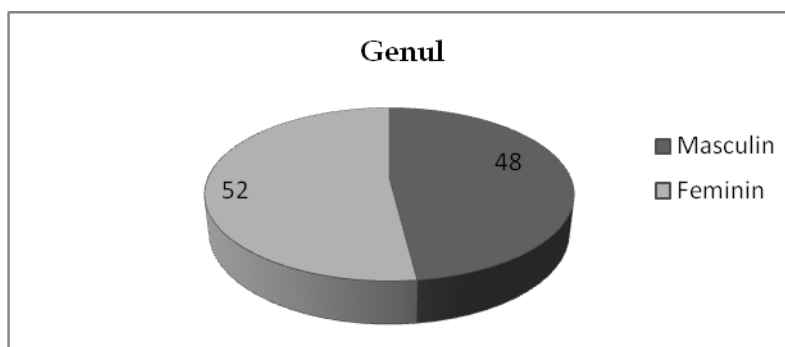

Fig. 26. Genul

Cu ajutorul datelor statistice privitoare la populația existentă la nivelul orașului Galați, extrase de la INS - Direcția Județeană de Statistică Galați, și pe baza eșantionului ales, 60 de respondenți, au reieșit datele privitoare la distribuția pe sexe și vârste, respectând procentele respective în selectarea persoanelor care au completat chestionarele.

Analizând grupul de respondenți, observăm că distribuția pe sexe este una relativ asemănătoare, diferența fiind de doar 4 procente în favoarea genului feminin, după cum ne arată graficul 14. Astfel, din 60 de respondenți, avem 52% femei (31 persoane) și 48% bărbați (29 persoane).

Fig. 27. Vârsta

În ceea ce privește vârsta respondenților, se poate observa, din Fig. 27, faptul că repartiția realizată este pe 6 grupe de vârstă, începând cu 18 ani, când orice persoană are dreptul și trebuie să înceapă să se implice în viața politică din societatea în care trăiește. Astfel, câte 20% (12 persoane) dintre respondenți se încadrează în grupa de vârstă 35–44 ani, respectiv 45–54 ani, 19% (11 persoane) au vârsta cuprinsă între 55–64 ani, 18% (11 persoane) au peste 65 ani, 15% (9 persoane) aparțin grupei de vârstă 25–34 ani, iar 8% (5 persoane) se încadrează în grupa de vârstă 18–24 ani. Nivelul foarte scăzut de educație este reprezentat de populația în vârstă, din cauza sistemului de învățământ existent în trecut.

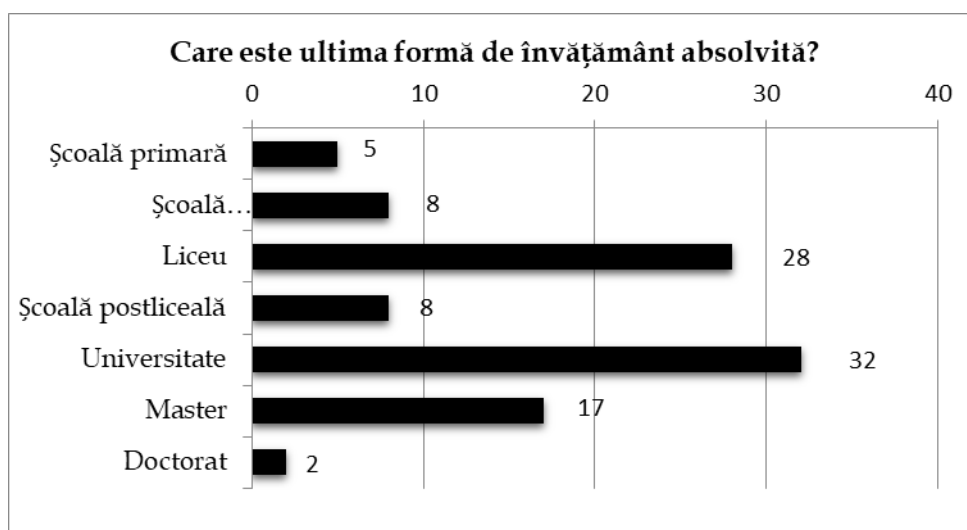
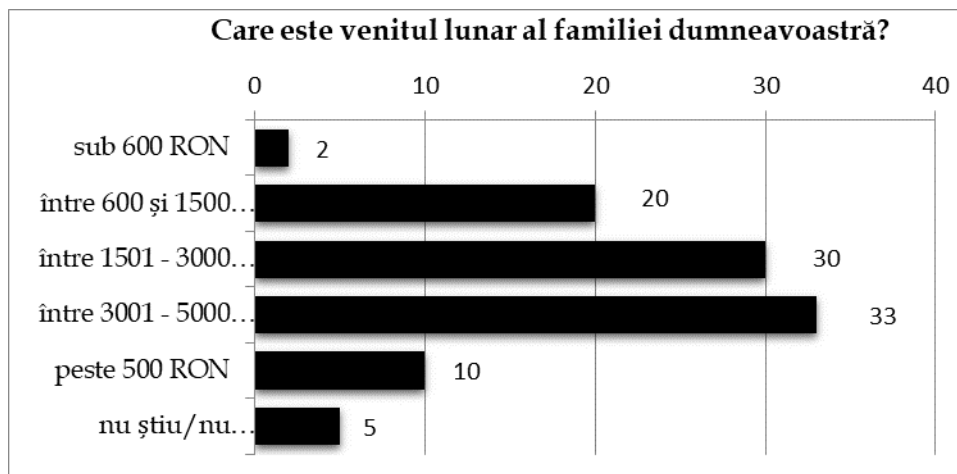

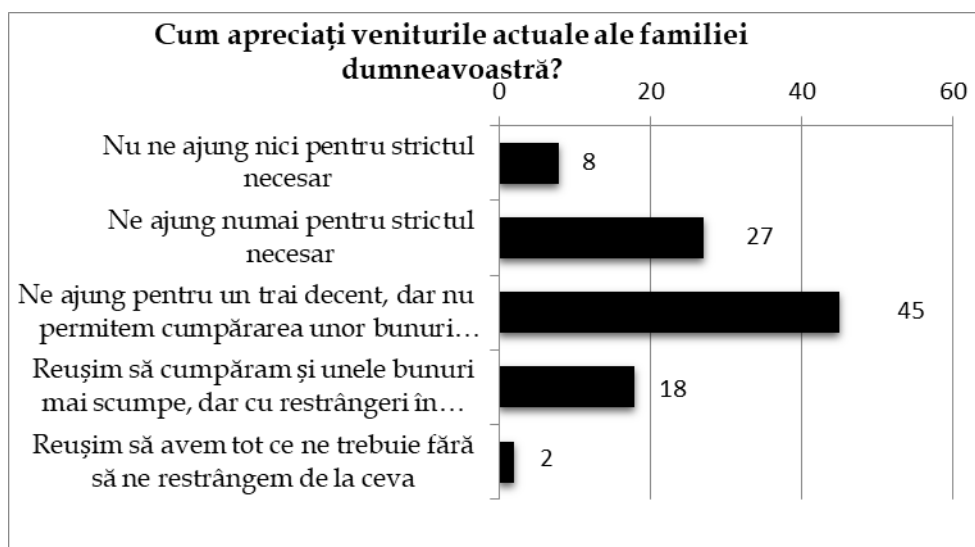
Fig. 28. Ultima formă de învățământ absolvită

În ceea ce privește nivelul studiilor persoanelor respondente, din Fig. 28 reies următoarele date: 32% (19 persoane) dintre aceștia au absolvit o universitate, 28% (17 persoane) au ca ultimă formă de învățământ absolvită liceul, 17% (10 persoane) au finalizat masterul, câte 8% (5 persoane) dintre aceștia au terminat fie o școală postliceală, fie o școală profesională, 5% (3 persoane) au doar studii primare, 2% (1 persoană) sunt absolvenți de doctorat și niciunul dintre respondenți nu se încadrează în categoria „școală gimnazială” ca ultimă formă de învățământ absolvită.

Fig. 29. Venitul lunar al familiei

Analizând distribuția veniturilor familiilor respondenților, din Fig. 29 reies următoarele: 33% (20 persoane) au venituri între 3001-5000 RON, 30% (18 persoane) câștigă între 1501-3000 RON, 20% (12 persoane) au un venit lunar al familiei cuprins între 600-1500 RON, 10% (6 persoane) câștigă peste 5000 RON, 5% (3 persoane) nu au dorit să își precizeze câștigurile, iar un procent de 2% (1 persoană) au venituri sub 600 RON.

Fig. 30. Aprecierea veniturilor actuale ale familiei

Din graficul prezentat (Fig. 30) se poate vedea că pentru: 45% (27 de persoane) dintre respondenți veniturile ajung pentru un trai decent, dar nu își pot cumpăra unele bunuri mai scumpe, 27% (16 persoane) afirmă că veniturile le ajung numai pentru strictul necesar, 18% (11 persoane) reușesc să își cumpere și unele bunuri mai scumpe, dar cu restrângeri în alte domenii, 8% (5 persoane) afirmă că veniturile nu le ajung nici pentru strictul necesar, în timp ce un procent de 2% (1 persoană) reușesc să aibă tot ce au nevoie fără a se restrânge de la ceva.

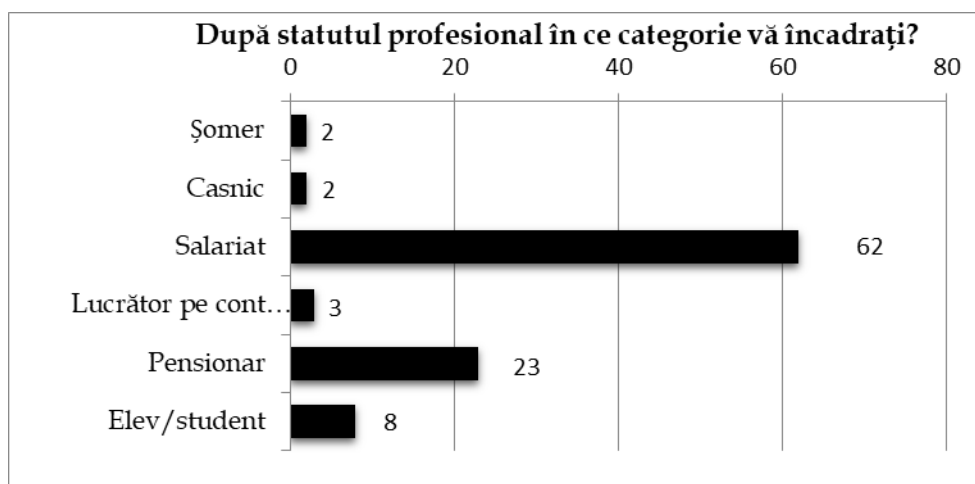
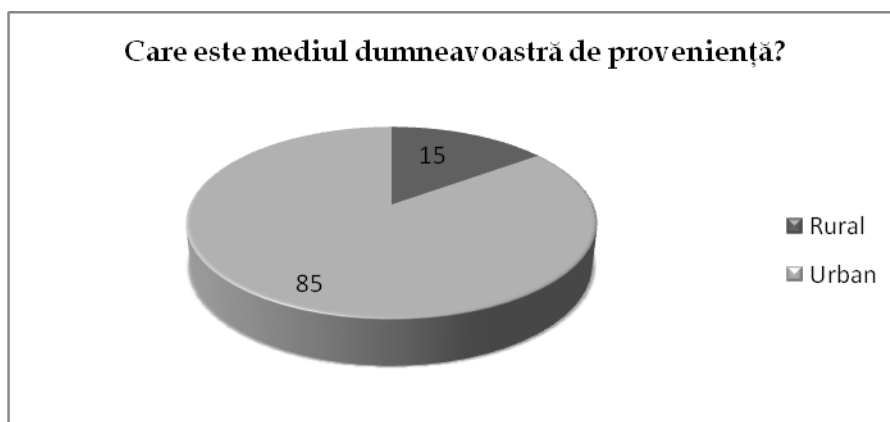

Fig. 31. Statutul profesional

Observăm, din Fig. 31, că din totalul populației respondente (60 de persoane), 62% (37 de persoane) au un loc de muncă la momentul actual, fiind salariați, 23% (14 persoane) sunt pensionari, 8% (5 persoane) se încadrează în categoria elev/student, 3% (2 persoane) sunt lucrători pe cont propriu, în timp ce o persoană este șomeră, iar alta, casnică. Din grila de răspunsuri în care se încadrează persoanele care au completat chestionarele nu există niciuna care să fie agricultor/lucrător familial neremunerat sau patron.

Fig. 32. Mediul de proveniență

Datele rezultate, din Fig. 32 cu privire la mediul de proveniență al respondenților, ne arată că 85% (51 de persoane) dintre aceștia provin din mediul urban și 15% (9 persoane) provin din mediul rural.

Cercetarea cantitativă a confirmat prima ipoteză, potrivit căreia cu cât nivelul de trai al cetățenilor este mai scăzut, cu atât implicarea acestora în viața politică este mai redusă, și a infirmat-o pe cea de-a doua, rezultând că respondenții cu nivel de cultură/educație scăzut nu sunt interesați de implicarea în viața politică.

Interpretarea datelor calitative

A. Date generale despre persoanele intervievate

În cadrul acestei dimensiuni putem constata faptul că persoanele participante la protest au vârsta cuprinsă între 37 și 49 ani, însă, din relatările acestora, a reieșit că la proteste au participat și persoane mult mai tinere.

Ocupația persoanelor intervievate arată că acestea au un loc de muncă stabil, trei dintre ele lucrează în instituții ale statului și două în mediul privat, una ca angajat, iar alta ca antreprenor.

În ceea ce privește situația financiară a celor care au participat la discuție, răspunsurile date au fost următoarele:

- *Oarecum mulțumită* (asistent medical, F, 38 ani).
- *Sunt foarte mulțumit* (antreprenor, M, 48 ani).
- *Da, sunt mulțumit(ă), dar se poate și mai bine* (3 persoane: M, funcționar public cu statut special, 37 ani; F, funcționar public, 41 ani; F, agent vânzări, 49 ani).

Despre organizarea protestelor, cele cinci persoane, care au dat curs solicitării de a răspunde la întrebări, au aflat: din mass-media, de pe rețelele de socializare sau când au trecut pe lângă primii protestatari din oraș.

În ceea ce privește vârsta persoanelor intervievate se constată că cele care s-au implicat în acest tip de participare la viața politică nu se încadrau neapărat într-o anumită categorie de vârstă, ci au avut vârste diferite, au un loc de muncă stabil, preponderent într-o instituție ce aparține statului.

B. Percepția despre situația actuală din România

Putem remarca în cadrul acestei dimensiuni că principalele cauze care i-au determinat pe participanții la proteste să facă acest lucru se datorează acumulării unui număr mare de nemulțumiri privitoare la clasa politică din România, la modul în care aceasta încearcă să transforme legile astfel încât să fie în favoarea lor, indiferent cum acționează. O altă nemulțumire este legată de ideea că, dacă se continuă în aceeași direcție, copiii lor se vor confrunta cu și mai multe probleme decât în prezent, lucru care îi va determina să plece în alte țări pentru un trai mai bun.

Astfel, răspunsurile date de aceștia atunci când li s-a adresat întrebarea: „Ce v-a determinat să participați la proteste?” sunt, după cum urmează:

- *Situația actuală, corupția din toate domeniile și lipsa de respect pentru banul public (asistent medical, F, 38 ani);*

- *Sunt profund nemulțumit de clasa politică și de legile pe care le aprobă (antreprenor, M, 48 ani);*

- *Sunt solidar cu persoanele care au dreptate în ceea ce vor (M, funcționar public cu statut special, 37 ani);*

- *Lipsa protecției sociale, lipsa unui plan de dezvoltare la nivel local și național, lipsa unui sistem educațional performant care să ia în calcul potențialul fiecărui individ și necesarul de forță de muncă de pe piața muncii în funcție de dezvoltarea socio-economică a țării, existența unui sistem de sănătate deplorabil, incapacitatea și indolența cu care și-au propus să conducă și să guverneze această țară cei care au participat ca aleși sau ca posibili făuritori de progres și bunăstare și care au fost votați în funcții de conducere... interesul aleșilor mai mult pentru binele propriu decât pentru a propune și vota legi corecte care să sprijine și să protejeze cetățenii (F, agent vânzări, 49 ani);*

- *Faptul că îmi doresc ca ai mei copii să trăiască într-o societate civilizată, dezvoltată financiar și să aibă sentimentul de siguranță (F, funcționar public, 41 ani).*

Privitor la situația financiară a majorității românilor, părerile celor intervieuți sunt unanime, și anume: că cetățenii români o duc cu precădere greu și foarte greu; că sunt luați în derândere de clasa conducătoare, care a ajuns la putere doar pe criteriul apartenenței la un anumit partid și care

pentru a-și îndeplini fără restricții scopurile își numesc în funcții importante membri proprii; că pensiile bătrânilor, după o viață întreagă în care au muncit, nu le ajung pentru a-și rezolva problemele de sănătate și a supraviețui de la o lună la alta și că mulți dintre prietenii și rudele lor au plecat să muncească în străinătate pentru că nu mai făceau față cheltuielilor de zi cu zi.

Cauzele care au dus țara noastră într-o astfel de situație sunt, așa cum au surprins persoanele respondente: corupția și incompetența politicianilor, nedreptatea, guvernarea defectuoasă, gestionarea proastă a banului public, ipocrizia celor de la conducere, lipsa unei continuități în procesul de guvernare și administrare, lipsa valorilor morale, atât individuale cât și de grup, la care să se raporteze și cei din funcțiile de conducere, precum și politizarea instituțiilor.

C. Percepția despre urmările organizării protestelor

Din analiza răspunsurilor oferite de participanții la proteste în ceea ce privește sentimentele pe care le-au trăit în acele momente, se poate concluziona că cetățenii români s-au săturat să fie mințiți și au început să fie solidari ori de câte ori se constată încercarea de a modifica legislația, astfel încât aceasta să nu poată atinge puterea politică.

Răspunsurile celor care au acceptat să discute despre participarea la acțiunile de protest desfășurate în orașul nostru, în paralel cu cele din întreaga țară, relevă următoarele informații referitoare la sentimentele care i-au încercat în acele momente:

- *Indolență din partea autorităților care ne-au tratat ca și cum noi nu am fi existat* (asistent medical, F, 38 ani);
- *Că am putea face o schimbare în țara noastră* (antreprenor, M, 48 ani);
- *Oamenii din jur au ajuns la capătul răbdării* (M, funcționar public cu statut special, 37 ani);
- *Solidaritate cu ceilalți cetățeni pentru atingerea scopului comun* (F, agent vânzări, 49 ani);
- *Că fac ceva corect, că este un drept al meu, garantat prin Constituția țării* (F, funcționar public, 41 ani).

Având în vedere participarea masivă la proteste a oamenilor din toată țara, respondenții au convingerea că politicienii aflați la conducerea țării au devenit temători față de reacțiile pe care le pot avea românii, care astfel au tras un semnal de alarmă asupra faptului că acțiunile lor nu vor mai fi trecute cu vederea de cetățeni de acum înainte. Astfel, la această întrebare răspunsurile au fost următoarele:

- *Le este frică, au văzut că majoritatea tinerilor gândesc altfel decât ei și au amânat proiectele prin care își pun la adăpost spatele. Justiția o mai au de îngenunchiat, DNA trebuie decimat (asistent medical, F, 38 ani);*

- *Faptul că protestez și îmi exprim nemulțumirea mă face să mă simt un adevărat patriot, că îmi iubesc țara și pământul natal și vreau ceva deosebit pentru copiii mei, pentru noi toți și pentru neamul nostru care a fost și este în continuare asuprit și lăsat în mizerie și sărăcie în condițiile în care țara noastră are potențial (antreprenor, M, 48 ani);*

- *Prin aceste proteste s-a tras un semnal de alarmă, oamenii cerând pe bună dreptate dreptul la un trai decent (M, funcționar public cu statut special, 37 ani);*

- *O importanță deosebită deoarece am putut să-mi exprim nemulțumirile și să fac cunoscute multora, sau poate tuturor, motivele pentru care există o situație îngrijorătoare la nivel local și național. Mi-aș fi dorit ca toți să avem puterea să trecem peste niște bariere psihice și să avem curajul să ne putem exprima neajunsurile și nemulțumirile (F, agent vânzări, 49 ani);*

- *Participarea la proteste a avut importanță deoarece a reprezentat un puternic semnal de alarmă atât pentru politicieni, cât mai ales pentru cetățenii acestei țări. Ordonanța 13, pentru care populația a ieșit la proteste a fost „abandonată” (F, funcționar public, 41 ani).*

După desfășurarea acelor proteste, situația nu s-a schimbat decât într-o mică măsură, încât să îi mulțumească pentru moment pe protestatari și să renunțe la organizarea și participarea la astfel de evenimente, după cum se observă în acest moment în țara noastră. Trei dintre aceștia sunt de părere că totul s-a realizat degeaba, al patrulea că astfel se schimbă mentalitatea și percepția privitoare la rezolvarea unor probleme care ne afectează pe toți și că doar fiind solidari avem șanse de izbândă, în timp ce al cincilea că situația din țară poate s-a schimbat ca formă, dar în fond, cetățenii îi par mult mai implicați în urmări activitatea guvernanților și a parlamentarilor, activitate care se răsfrânge asupra noastră a tuturor.

D. Măsuri pentru ameliorarea situației

Metodele propuse de cei care au luat parte la interviu pentru a schimba situația actuală din România sunt:

- *Grevă generală și neplata taxelor către stat și astfel se sistează plata ajutoarelor sociale (asistent medical, F, 38 ani);*

- *Alegeri anticipate (antreprenor, M, 48 ani);*

- *Introducerea votului obligatoriu, pentru cei care au minim 12 clase, clasa politică să nu includă persoane care depășesc vârsta de 50 ani, pedepse severe pentru cei care subminează siguranța națională (M, funcționar public cu statut special, 37 ani);*

- *Alegeri corecte, participare la vot responsabilă, atât din partea alegătorilor cât și din partea candidaților* (F, agent vânzări, 49 ani);

- *O mai mare implicare a cetățenilor în actul electoral, adică o prezență la vot covârșitoare, ceea ce în țara noastră nu s-a întâmplat din 1990* (F, funcționar public, 41 ani).

Soluțiile găsite de persoanele protestatare sunt: alegeri anticipate la care să participe românii într-un număr cât mai mare, scăderea pensiilor speciale și renunțarea la imunitate a parlamentarilor, depolitizarea instituțiilor de stat, învățământ de calitate axat pe meserii, un sistem de sănătate viabil, consumul produselor interne și scăderea importului de produse alimentare, crearea de responsabilități și sarcini la nivel de individ în toate domeniile de activitate, care să fie apoi verificate, guvern tehnocrat cu conducători care se dovedesc a fi manageri competenți.

Concluzii

La momentul actual, în societatea românească au loc schimbări continue în toate sferele vieții politice, economice, culturale etc. Toate aceste schimbări îi afectează în mod direct pe cetățeni, indiferent de statutul socio-profesional sau de veniturile obținute.

În acest studiu am analizat percepțiile cetățenilor din orașul Galați privind fenomenul sărăciei și implicațiile asupra participării politice. În ceea ce privește sărăcia, a rezultat faptul că, pentru cetățenii din orașul Galați, aceasta se reflectă preponderent în insuficiența banilor (77%) și în oportunitățile reduse oferite persoanelor sărace (50%) pentru a trece peste pragul care le încadrează în categoria populației cu un nivel scăzut de trai.

Cele trei cauze principale care determină sărăcia cetățenilor sunt: lipsa unei școlarizări adecvate (70%), salariile mici (65%) și lipsa locurilor de muncă (65%). Prima dintre cele trei cauze face ca cetățenii să se afle în imposibilitatea găsirii unui loc de muncă sau, dacă îl găsesc, lipsa studiilor să determine o salarizare sub nivelul minim impus de legislația muncii. Dificultățile sunt generate și de faptul că sistemul de educație din România este învechit (axat preponderent pe aspecte teoretice în detrimentul celor practice/aplicate) și nu oferă posibilitatea inițierii și/sau specializării în domenii de muncă pentru care există cerere pe piața muncii.

În ceea ce privește salariile, acestea se dovedesc în continuare insuficiente, deși modificările legislative recente au determinat creșteri ale veniturilor persoanelor din sistemul public. Aspectul poate fi explicat prin faptul că, concomitent cu majorările salariale, au fost înregistrate și creșteri ale prețurilor tuturor produselor și serviciilor de larg consum.

O altă problemă importantă cu care se confruntă cetățenii este lipsa locurilor de muncă, fapt cauzat de lipsa investițiilor, falimentul unor

societăți comerciale, restrângerea activității unor întreprinderi sau coloși industriali cu impact major pe piața locurilor de muncă din județul Galați, fără ca autoritățile locale să identifice soluții viabile pentru persoanele disponibilizate.

Pe de altă parte, nivelul de cultură politică din România este preponderent scăzut (40%) și foarte scăzut (35%), aspect care se reflectă și în participarea la viața politică. Se observă că votul (83%) este tipul de participare majoritar în care cetățenii respondenți s-au implicat, fiind urmat, ca procent, de neimplicarea în niciun tip de participare politică (17%).

Din cercetare a rezultat faptul că cel mai ridicat grad de participare la vot îl au persoanele cu venituri medii (32%), salariații (53%) sau pensionarii (17%), care doresc o schimbare pe fondul nemulțumirii generate de veniturile insuficiente și cu care nu își pot asigura un trai decent, de situația actuală în care se află țara noastră, de modul în care actorii politici se implică, mai puțin în favoarea cetățenilor și mai mult în interesul lor.

Participarea la proteste a cetățenilor (8%), care a luat amploare în ultimul timp, se datorează acumulării unui mare număr de nemulțumiri privitoare la clasa politică din România, la modul în care aceasta încearcă să modifice anumite pachete legislative, astfel încât să o favorizeze (indiferent cum acționează) și la faptul că, dacă se continuă în aceeași direcție, generațiile următoare se vor confrunța cu mai multe probleme decât în prezent, ceea ce va continua să genereze migrația tinerilor și a forței de muncă.

Referitor la situația financiară a majorității românilor, cercetarea a arătat că cetățenii români o duc cu precădere greu și foarte greu, că se simt subapreciați de către clasa conducătoare, că pensiile de stat sunt insuficiente (pentru rezolvarea problemelor de sănătate și pentru asigurarea subzistenței zilnice), că multe persoane au plecat să muncească în străinătate pentru un trai mai bun.

Conform părerii persoanelor participante la interviu, cauzele care au dus țara noastră într-o astfel de situație sunt: corupția și incompetența/neimplicarea politicienilor, guvernarea defectuoasă, gestionarea proastă a banului public, ipocrizia celor de la conducere, lipsa unei continuități în procesul de guvernare și administrare, lipsa valorilor morale atât individuale cât și de grup, la care să se raporteze și cei din funcțiile de conducere, și politizarea instituțiilor.

După părerea respondenților, pentru a crește nivelul de trai al populației este necesară elaborarea unor politici sociale eficiente, facilități fiscale pentru producătorii mici și mijlocii, atragerea investițiilor străine în

economia națională; realizarea acestora va face posibilă crearea de noi locuri de muncă și creșterea bunăstării materiale a oamenilor. Toate aceste lucruri se pot realiza prin schimbarea clasei politice cu una competentă, axată pe interesul cetățenilor, pe redresarea socio-economică a țării. O soluție ar putea fi alegerile anticipate la care să participe românii într-un număr cât mai mare, depolitizarea instituțiilor de stat, învățământ de calitate axat pe meserii, un sistem de sănătate viabil, consumul produselor interne și scăderea importului de produse alimentare, crearea de responsabilități și sarcini la nivel de individ în toate domeniile de activitate, care să fie apoi verificate, guvern tehnocrat cu conducători care să fie manageri competenți.

BIBLIOGRAFIE

- Almond, Gabriel și Verba, Sidney. *Cultura civică – atitudini politice și democrație în cinci națiuni*. traducere Dan Pavel. București: CEU Press. 1996.
- Dumitru, Mihai. „Percepția inegalităților economice”. În *Calitatea Vieții* XXV nr. 2. București. 2014.
- Ilie, Simona și Petrescu, Claudia. „Tinerii și participarea la decizie”. În *Calitatea Vieții* XVI nr.3-4. București. 2005.
- Milicenco, Stela. *Abordări multidimensionale ale fenomenului sărăciei*. Chișinău. 2014.
- Paraschiv, Elisa. „Problema sărăciei în comunitățile urbane și rurale din România”. În *Revista Română de Sociologie*, anul XIX nr. 3-4. București. 2008.
- Tătar, Marius-Ioan. „Votez, deci exist? Un studiu longitudinal al participării la vot în alegerile parlamentare din România”. În *Sociologie Românească* vol. IX nr. 3. București. 2011.
- Wagner, Pavel, Chircă, Constantin, Zamfir, Cătălin, Molnar, Maria, Pârciog, Speranța. *Metode și tehnici de măsurare a sărăciei*. București. 1998.